



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 23/2025-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Senior Consultants – Braxator s.r.o., Zámocká 30, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 13CoP/135/2023-356 z 25. júna 2024 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9CdoR/7/2024 z 25. septembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 18. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho „práva na spravodlivý súdny proces a súdnu ochranu uvedenými dvomi rozhodnutiami súdov“, ich zrušenia a vrátenia veci krajskému súdu na ďalšie konanie.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na Mestskom súde Bratislava II (pôvodne Okresný súd Bratislava III) sa pod sp. zn. B3-40P/117/2022 vedie konanie o rozvod manželstva a o úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k maloletým deťom. Okresný súd rozsudkom zo 4. mája 2023 (okrem iného) I. manželstvo navrhovateľa a sťažovateľky rozviedol, II. zveril maloleté deti na čas po rozvode do osobnej starostlivosti sťažovateľky, III. uložil navrhovateľovi povinnosť prispievať na výživu maloletého [REDACTED] sumou 260 eur mesačne a na výživu maloletej [REDACTED] sumou 240 eur mesačne, IV. upravil styk navrhovateľa s maloletými, V. nariadil výchovné opatrenie.
3. Rozsudok napadol odvolaním navrhovateľ (v rozsahu výroku IV a VI) aj sťažovateľka (v rozsahu výroku IV a V). Krajský súd napadnutým rozsudkom I odvolanie matky odmietol, II. rozsudok vo výroku VI potvrdil a III. rozsudok vo výroku IV a VII zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Krajský súd odvolanie sťažovateľky odmietol podľa § 363 Civilného

sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) pre nesplnenie zákonných náležitostí (bod 10 napadnutého rozsudku), pretože odvolanie sťažovateľky nebolo podpísané elektronicky. Podanie označené ako odvolanie, ktoré elektronicky podpísané bolo, neobsahovalo text odvolania, riadne odvolanie bolo súčasťou prílohy, ktorá elektronicky podpísaná nebola (bod 24 napadnutého rozsudku).

4. Proti výroku I rozsudku krajského súdu o odmietnutí jej odvolania sťažovateľka podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP, pričom argumentovala, že jej odvolanie z 22. júna 2023 bolo riadne elektronicky podpísané. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie ako neprípustné odmietol, keďže sťažovateľka neopodstatnene namietala existenciu vady zmätočnosti. Podľa najvyššieho súdu nemožno konštatovať, že by krajský súd svojím procesným postupom znemožnil sťažovateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Keďže v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd nie je rozsahom odvolania viazaný (§ 65 Civilného mimosporového poriadku), krajský súd sa venoval námietkam sťažovateľky a napriek odmietnutiu jej odvolania skúmal, či nie sú dané dôvody, pre ktoré by bolo potrebné rozhodnutie okresného súdu vo výroku o styku navrhovateľa s maloletými deťmi zmeniť z úradnej povinnosti.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta nesprávny záver krajského súdu i najvyššieho súdu, že odvolanie nebolo správne elektronicky podpísané (formulár k odvolaniu bol riadne elektronicky podpísaný, nie však jeho hlavná príloha, text odvolania). Sťažovateľka tvrdí, že neexistujú dve verzie odvolaní, jedno elektronicky podpísané a druhé nepodpísané. Odvolanie obsahuje časovú pečať z 22. júna 2023, 8.51 h a bolo priložené ako dôkaz k dovolaniu aj k sťažnosti sťažovateľky (ku ktorej dosiaľ nedostala žiadnu odpoveď). Vznáša otázku, či najvyšší súd vykonal vlastné zisťovanie, alebo či len prevzal zistenia krajského súdu. Sťažovateľka vie preukázať, že zo strany jej právneho zástupcu bolo odvolanie (príloha formulára) riadne podpísané a zaslané do elektronickej schránky súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

6. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (IV. ÚS 170/2022, III. ÚS 678/2021, I. ÚS 695/2022).

7. Konaním a rozhodovaním všeobecných súdov je teda ústavný súd oprávnený zaoberať sa len vtedy, ak sa ústavnou sťažnosťou namieta porušenie takých základných práv alebo slobôd, ktorým nebola poskytnutá účinná ochrana. Účinnú ochranu základných práv a slobôd (okrem iného) predstavuje opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, ktorých porušenie namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 247/2024).

8. S odkazom na body 4 a 5 tohto uznesenia možno konštatovať, že totožné námietky ako v ústavnej sťažnosti proti rozsudku krajského súdu vznikla sťažovateľka aj v podanom dovolaní. Keďže v rámci uplatnenej dovolacej právomoci sa najvyšší súd sťažovateľkou uplatnenými dovolaciami námietkami zaoberal, je vo vzťahu k časti ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku krajského súdu, vylúčená právomoc ústavného súdu, čo predstavuje dôvod jej odmietnutia podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Spôsob, akým sa najvyšší súd vysporiadal s dovolaciami námietkami sťažovateľky, bude predmetom posúdenia ústavným súdom v ďalšej časti tohto uznesenia.

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

10. Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu uplatňuje v ústavnej sťažnosti rovnakú sťažnostnú argumentáciu, akú uplatnila v podanom dovolaní, teda aj najvyššiemu súdu vytýka nesprávny záver prijatý už krajským súdom o odmietnutí elektronicky podaného odvolania, ktoré nebolo podpísané v zmysle zákona.

11. Ústavná sťažnosť tak nie je koncipovaná ako sťažnosť na porušenie označených základných práv, ale jej obsahom je z väčšej časti opakovanie argumentácie uvádzanej v dovolaní, nereflektujúc na právne závery vyslovené dovolacím súdom. Úlohou ústavného súdu nie je opätovne preveriť správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu dovolacieho súdu je jeho úlohou posúdiť, či sa najvyšší súd s podaným dovolaním vysporiadal v súlade s požiadavkami kladenými na riadne odôvodnenie súdnych rozhodnutí, ich preskúmateľnosť a ústavnoprávnu udržateľnosť.

12. V tejto súvislosti ústavný súd stabilne judikuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu, ktorý nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Je preto vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, alebo formalistická a aby bola čo najstálejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

13. Úlohou ústavného súdu tak bolo posúdiť, či najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľky, a teda či účinky jeho dovolacej právomoci

boli zlučiteľné s právom strany sporu na prístup k súdu a súčasne či zo strany najvyššieho súdu došlo k splneniu požiadaviek kladených na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a to so zreteľom na už uvedené východiská a možnosti ústavného prieskumu napadnutého uznesenia.

14. Z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky ako neprípustné, pretože nevzhliadol sťažovateľkou vytýkanú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP a stotožnil sa s názorom krajského súdu, že pokiaľ odvolanie sťažovateľky, ako príloha autorizovaného elektronického podania, nebola osobitne autorizovaná elektronickým podpisom, krajský súd nemal inú možnosť ako elektronicky podané odvolanie odmietnuť a postupoval v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku a zákona o e-Governmente (bod 24 napadnutého uznesenia). Najvyšší súd poukázal na body 34 až 36 odôvodnenia rozsudku krajského súdu, v ktorých sa venoval námietkam sťažovateľky napriek odmietnutiu jej odvolania a skúmal, či nie sú dané dôvody, pre ktoré by bolo potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o styku navrhovateľa s maloletými deťmi zmeniť z úradnej povinnosti. Preto postup krajského súdu, ktorý postupoval v súlade so základnými zásadami mimosporového konania, najmä s vyšetrovacím princípom a princípom oficiality v záujme zistenia skutočného stavu veci, nepovažoval za formalistický (bod 25 napadnutého uznesenia).

15. Ústavný súd z príloh ústavnej sťažnosti zistil, že sťažovateľka v odvolaní podanom proti výrokom IV a V rozsudku okresného súdu uviedla svoj pohľad na skutkový stav, ktorý podľa jej názoru okresný súd zistil nedostatočne, okresnému súdu vytýkala, že neakceptoval jej návrh na úpravu styku (preferovaný aj maloletými deťmi) a rozsudkom okresného súdu upravený styk je podľa jej názoru v rozpore so záujmom maloletých. Pri určení výšky výživného okresný súd podľa sťažovateľky nedostatočne zisťoval možnosti, schopnosti a majetkové pomery navrhovateľa.

16. Krajský súd napriek tomu, že sa v bodoch 12 až 24 rozsudku obsiahlo venoval náležitostiam odvolania sťažovateľky podaného elektronicky, so záverom, že nebolo podpísané elektronicky, a preto nemal inú možnosť ako ho odmietnuť, a že ako predmet svojho prieskumu formálne označil výroky IV (výživné) a VI (výchovné opatrenie) rozsudku okresného súdu napadnuté odvolaním navrhovateľa (bod 25 rozsudku), sa v bodoch 34 až 36 rozsudku venoval konkrétnym v odvolaní uvedeným námietkam sťažovateľky proti výroku V rozsudku (úprava styku) a jej tvrdeniam o neexistencii dohody rodičov o úprave styku, o tom, že sa okresný súd zaoberal neodkladným opatrením a jej návrhom na zúženie styku so záverom, že ani prípadné odmietanie navrhovateľa maloletými deťmi či námietka sťažovateľky o nevyužívaní práva navrhovateľa na styk, resp. praktické dôvody, na ktoré poukázala, nie sú dôvodom, pre ktoré by vzhliadol potrebu z úradnej povinnosti meniť rozsudok okresného súdu v časti úpravy styku.

17. Aj v rámci preskúmania výroku IV rozsudku okresného súdu, ktorý napokon krajský súd zrušil a vec v uvedenom rozsahu vrátil súdu na ďalšie konanie, krajský súd reflektoval aj na konkrétne námietky sťažovateľky uvedené v odmietnutom odvolaní týkajúce sa nedostatočného zistenia majetkových pomerov navrhovateľa (napr. jeho zárobok ako bezpečnostného manažéra v Iraku s príjmom 10 000 USD, jeho vklady do komoditnej burzy, prijatie sumy 100 000 eur z titulu „vrátenia peňazí“, nákup motorky za 16 tisíc eur).

18. Napriek tomu, že krajský súd, ako aj najvyšší súd venovali rozsiahlu časť odôvodnení svojich rozhodnutí posudzovaniu naplnenia náležitostí elektronicky podaného odvolania sťažovateľky

so záverom o jeho odmietnutí, čomu zároveň venuje rozsiahlu pozornosť aj sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti, v okolnostiach prerokúvanej veci ústavný súd považoval za podstatné, že odvolacími námietkami sa krajský súd materiálne zaoberal. Na uvedenú skutočnosť pritom sťažovateľka v ústavnej sťažnosti nereflekovala.

19. Aj podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach prerokúvanej veci tak napriek výroku krajského súdu o odmietnutí odvolania sťažovateľky nemožno konštatovať, že by v dôsledku rozsudku krajského súdu bola sťažovateľke v súvislosti s niektorým jej nárokom odopretá súdna ochrana.

20. Pokiaľ teda najvyšší súd v napadnutom uznesení po zohľadnení, že v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd nie je rozsahom odvolania viazaný (§ 65 Civilného mimosporového poriadku), a po prihliadnutí na aplikáciu tohto pravidla krajským súdom, ktorý sa venoval námietkam sťažovateľky napriek odmietnutiu jej odvolania, vyvodil záver o odmietnutí dovolania z dôvodu, že krajský súd svojím procesným postupom neznemožnil sťažovateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ústavný súd nenachádza dôvod pre svoj kasačný zásah.

21. Ústavný súd preto konštatuje, že v kontexte sťažnostnej argumentácie nezistil v napadnutom uznesení nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Keďže ústavná sťažnosť bola v celom rozsahu odmietnutá, bolo bezpredmetné rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej sťažnosti.

23. Nad rámec uvedeného ústavný súd vo vzťahu k v ústavnej sťažnosti formulovanému petitu pripomína, že sťažovateľ je povinný jasne, zrozumiteľne a presne formulovať návrh na rozhodnutie vo veci samej tak, že musí presne uviesť, konkrétne porušenie akých svojich základných práv a slobôd požaduje vysloviť, zrušenia ktorých konkrétnych rozhodnutí či opatrení alebo odstránenia iného zásahu sa domáha (porov. Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 914.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu